

Dossier de premsa de la
Campanya '10 maneres de viure la terra'
del web www.viulaterra.cat

Setembre 2011

Campanya '10 maneres de viure la terra'
Elements de la campanya
El web [viulaterra.cat](http://www.viulaterra.cat)
Què és la custòdia del territori
Perquè és necessari custodiar el territori?
La xarxa de custòdia del territori

Campanya '10 maneres de viure la terra'

La campanya '10 maneres de viure la terra' és una campanya de sensibilització que té per objectiu conscienciar a la ciutadania sobre la importància de tenir cura de la terra i implicar-la en la seva conservació.

La campanya està integrada en el Pla de Comunicació del portal web 2.0 viulaterra.cat.

L'eix central de la campanya són les '10 maneres' com la ciutadania pot viure la terra a través de la invitació a l'acció¹ amb un missatge senzill i proper.

La campanya incita a tothom a esdevenir protagonistes de la natura i els anima a viure la terra de manera propera i activa. Com? Proposant accions senzilles: abraçar-se a un arbre, plantar unes llavors i cuidar-les, caminar per la natura o descalçar per la platja, mullar-se els peus en un riu, gaudir de les plantes i ocells del nostre entorn, o seguir el viulaterra.cat al facebook i al twitter², són algunes de les propostes d'aquesta campanya que, amb experiències tant senzilles però alhora vivencials, recorda al ciutadà que TOTS som natura, que tenir cura de la terra és essencial i vital per la nostra supervivència i que, per custodiar la terra³ primer cal conèixer-la i estimar-la.

Aquesta campanya de sensibilització ambiental ciutadana té un component pedagògic important en el que es difon els beneficis associats a la natura a través de la pròpia experimentació (beneficis emocionals, ambientals, socials, ecoturístics, etc) amb l'objectiu final que el ciutadà prengui consciència de la importància de tenir cura de la terra.

Elements de la campanya '10 maneres de viure la terra'

La campanya compta amb diferents elements de difusió: **distribució de 10.000 postals** entre entitats de custòdia i altres organitzacions afins (aquestes entitats les repartiran entre els seus públics), **estrena i promoció del vídeo 'Arrelat'** que desperta les sensacions i la vinculació de l'ésser humà amb la natura (disponible a la home del viulaterra.cat i al canal youtube del [viulaterra](http://viulaterra.cat)⁴), el **llançament setmanal d'un butlletí informatiu⁵** amb 3 propostes setmanals per viure la terra i **la implicació de varies empreses** i mitjans de comunicació en la difusió de la campanya.

A desembre també hi haurà el llançament d'un segon vídeo on varies persones implicades en un mateix acord de custòdia expliquen els beneficis que els ha aportat la conservació i cura d'un determinat espai.

---

¹ 10 maneres de viure la terra:

<http://www.viulaterra.cat/ca/implicat/10maneresviurelaterra.html>

² A través del facebook <http://www.facebook.com/pages/viu-la-terra/223751665890> o el twitter <http://twitter.com/viulaterra>

³ Custodiar la terra: <http://www.viulaterra.cat/ca/quees/cdt.html>

⁴ Canal Youtube del viulaterra <http://www.youtube.com/watch?v=ff9eOZ8sgro>

⁵ Butlletí setmanal viulaterra: <http://www.viulaterra.cat/ca/actualitat/butlleticiutada.html>

10 maneres de viure la terra:

- 1. Planta unes llavors en un test i cuida-les.
- 2. Fes una excursió a la natura cada any.
- 3. Molla't els peus en un riu.
- 4. Abraça't a un arbre
- 5. Compra productes locals i vinculats a projectes ambientals.
- 6. Gaudeix de les plantes i ocells del teu entorn.
- 7. Camina, descala per la platja.
- 8. Convida als teus amics a viure la terra.
- 9. Sequeix-nos al facebook i al twitter.
- 10. Descobreix altres maneres a www.viulaterra.cat.

Es una iniciativa de: xct
 Amb el suport de: GOVERN DE CATALUNYA DEPARTAMENT D'ENTORN I HERETATGE

Fotografia coberta: Pares de Prada / Fotografies interior XCT - Cheilim - Trechosocial

Imatges anteriors: cara A i cara B de la postal '10 maneres de viure la terra'

El web viulatterra.cat

Aquesta campanya s'emmarca dins del portal web viulatterra.cat. Amb el lema "És l'hora del Viulatterra.cat!" l'any 2009 va veure la llum el portal web 2.0 www.viulatterra.cat, un projecte innovador que contribueix al foment de la cultura de la sostenibilitat i la cura de la terra entre la societat catalana.

L'objectiu del portal és aconseguir una clara implicació de la ciutadania amb la custòdia del territori, i posar èmfasi en el paper actiu que pot emprendre el ciutadà en la millora i la conservació de la natura, com a forma d'apoderament.

A www.viulatterra.cat l'usuari troba múltiples maneres de participar i implicar-se en la custòdia del territori: una agenda comuna d'activitats organitzades per les entitats de custòdia de Catalunya, propostes de voluntariat i col·laboracions amb aquestes o informació diversa sobre les seves iniciatives són algunes de les opcions. A més, l'usuari pot explicar la seva pròpia experiència tenint cura de la terra tot compartint les seves imatges, vídeos o a través de les xarxes socials.

Una [sortida guiada per escoltar la brama del cérvol](#), [recollir 'aulives' a la Reserva Natural de Sebes](#) el novembre, participar com a voluntari en la [reforestació d'una part del Torrent de Salomó](#) a Vespella de Gaià el proper 1 d'octubre o conèixer com la custòdia del territori ajuda a la [conservació de l'ós bru dels Pirineus](#) són algunes de les propostes i informacions que podeu trobar al viulatterra.cat.

El portal també es dirigeix a col·lectius específics. Per una banda convida als joves de Catalunya a conèixer la custòdia a través del **Joc de la Custòdia**⁶, que incideix en la importància i el paper pedagògic d'apropar als més joves en la cura de la terra. L'activitat, creada per la Fundació Emys i la xct l'any 2008, permet als joves descobrir i familiaritzar-se amb els conceptes de la custòdia del territori a través d'un joc de rol, tot aprenent també la importància de la cooperació i la participació social en la conservació de la biodiversitat.

Per l'altre, anima a les empreses a col·laborar i ser partícips de la custòdia del territori, a través del programa **Empreses d'acord amb la Terra**, amb un seguit de propostes innovadores⁷ integrades en la Responsabilitat Social Empresarial i les bones pràctiques d'aquestes organitzacions: voluntariat corporatiu, reserves naturals d'empresa, col·laboracions econòmiques i en espècies en iniciatives a on existeix un acord de custòdia, etc.

---

⁶ Vegeu <http://www.viulatterra.cat/ca/activitats/joccustodia.html>

⁷ Podeu consultar la major part d'aquestes propostes a <http://www.viulatterra.cat/ca/implicat/empreses.html> o a la Guia de Bones Pràctiques de RSE i Custòdia del Territori a http://www.viulatterra.cat/mm/file/implicat/guia_bonespractiques_RSE_custodia.pdf

Què és la custòdia del territori?

La custòdia del territori és una estratègia de conservació del patrimoni natural, cultural i paisatgístic del territori basada en la participació directa, activa i voluntària de diverses persones.

La premissa de base és que **conservar** la natura, el paisatge i el patrimoni cultural **no és una responsabilitat que recau només en les administracions públiques**, com sovint es pensa, sinó que la ciutadania, la societat civil i les empreses privades també poden i han de contribuir-hi.

Dit d'una altra manera, les persones i la terra són els elements fonamentals d'aquesta filosofia innovadora caracteritzada per la voluntarietat, el diàleg i la corresponsabilitat dels seus protagonistes.

Per això, a diferència d'altres instruments i estratègies amb un objectiu similar (per exemple, la protecció legal d'un espai natural o la classificació d'un terreny com a no urbanitzable), **la custòdia del territori requereix la implicació directa i activa de la societat civil, d'una banda, i d'aquelles persones que són propietàries o usuàries de terrenys forestals, agrícoles o urbans, de l'altra.**

Qui aplica la custòdia del territori?

Aquelles organitzacions sense ànim de lucre, públiques o privades, que es dediquen exclusivament –o com a complement d'altres actuacions– a conservar la natura i el paisatge i que utilitzen els instruments de custòdia del territori per aconseguir-ho.

Aquestes organitzacions, més enllà del seu nom específic o de la figura legal sota la que s'emparin, s'anomenen genèricament **entitats de custòdia del territori (ECT's)**.

On s'aplica la custòdia del territori?

En finques o espais d'arreu del territori que tinguin un interès especial per la fauna, la flora, el patrimoni cultural o els paisatges que acullen o que podrien acollir si s'hi apliquessin les mesures adequades. Aquests indrets poden ser forestals, agrícoles, fluvials, marins o fins i tot urbans.

Aquestes finques solen ser de propietat privada, tot i que els instruments de custòdia també s'utilitzen en finques de propietat municipal que pertanyen a ajuntaments i a altres administracions locals. De vegades els terrenys on actuen les entitats de custòdia són de domini públic (això vol dir que pertanyen al conjunt de la societat), com ara els espais costaners i marins, o els rius i rieres.

Les finques poden estar o bé incloses dins d'espais protegits legalment (parcs naturals, reserves naturals, Xarxa Natura 2000, etc.) o bé fora d'aquests espais naturals protegits. En el primer cas, la custòdia del territori complementa i reforça la protecció legal.

A l'inventari d'acords de custòdia, que elabora la xct cada dos anys, hi trobareu tots els acords de custòdia vigents que hi ha al nostre país, la seva situació geogràfica i les entitats de custòdia que els promouen.

<http://www.xct.cat/ca/cdt/inventari.html>

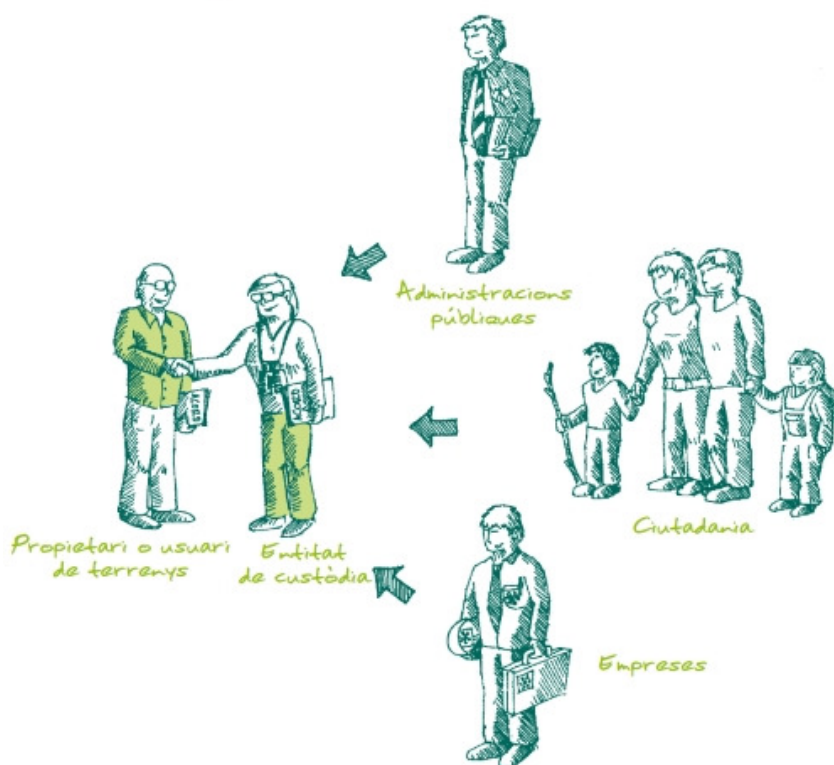

Com es porta a la pràctica?

Mitjançant pactes voluntaris que acorden les entitats de custòdia del territori i els propietaris dels terrenys a conservar, i que estableixen compromisos per a les dues parts dirigits a mantenir o recuperar el patrimoni natural o cultural de les finques objecte d'aquests pactes.

Aquests pactes, anomenats **acords de custòdia**, se solen fixar per escrit en un contracte i comporten una col·laboració contínua entre l'entitat i el propietari, amb una durada també pactada, que beneficia les dues parts: a l'entitat, perquè amb els acords contribueix a complir la seva missió; i al propietari, perquè obté suport tècnic i, en alguns casos, recursos econòmics o humans per gestionar la seva finca, a més de reconeixement social i satisfacció personal pel fet de contribuir a conservar la natura i el patrimoni del país.

Els protagonistes de la custòdia del territori

Els acords de custòdia són el principal instrument que utilitzen les entitats de custòdia, però no l'únic. Altres instruments de custòdia del territori són les activitats de sensibilització i formació de propietaris rurals, les campanyes educatives adreçades a la ciutadania, les accions de suport puntuals a propietaris, les actuacions dels voluntaris de les entitats en espais en custòdia, o els actes de reconeixement de la bona gestió que fa un propietari de la seva finca.

Per què és necessària la custòdia del territori?

Conservar els nombrosos serveis i beneficis que ens aporten els espais naturals, mantenir els paisatges que ens identifiquen i dels que tant en gaudim, i aturar la

pèrdua d'espècies animals i vegetals són reptes que està afrontant la humanitat des de ja fa dècades i que s'han traduït en diversos acords internacionals i lleis nacionals.

Assolir aquests reptes depèn de tothom, no només de les administracions públiques i dels governs. En països com el nostre, una gran part dels terrenys que cal conservar es troben en finques de propietat privada; **és imprescindible, doncs, implicar i donar suport als propietaris d'aquestes finques per aconseguir els reptes indicats.** Això és el que pretén la custòdia del territori.

Algunes dades sobre la riquesa de Catalunya

Catalunya és un país ric en biodiversitat. La meitat de les espècies conegudes a la península Ibèrica i més d'una tercera part de les espècies europees de la majoria de grups zoològics es troben a Catalunya.

Al nostre territori hi ha 94 hàbitats d'interès comunitari, és a dir, el 47% dels tipificats per la Unió Europea. A més, podem trobar 817 espècies autòctones de moltes, (el 81% de les espanyoles i el 48% de les europees). També acollim el 38% d'ocells i el 47% de mamífers presents a Europa.

Catalunya també és un país de boscos: el 60% de la superfície és forestal i el 50% del total de Catalunya és arbrat; l'extensió del bosc a casa nostra és comparable a la dels països nòrdics més forestals. D'aquesta superfície forestal, un 80% és privada.

El bosc serveix de reservori tant de plantes com d'animals. Al nostre país hi ha una gran varietat d'ecosistemes forestals: des dels ambients eurosiberians, localitzats sobretot al Pirineu i al Prepirineu (com les rouredes i les fagedes), fins als ambients mediterranis (com els alzinars i les pinedes de pi blanc). La preservació del bosc mediterrani garanteix la pervivència d'aquest valuós patrimoni vegetal.

Inventari d'acords de custòdia del territori a Catalunya

L'inventari és un recull de totes les iniciatives de custòdia del territori que porten a terme les entitats de custòdia. L'objectiu de l'inventari és donar a conèixer i difondre aquestes iniciatives arreu del territori de Catalunya, Illes Balears i Andorra.

El quart inventari d'acords i entitats de custòdia del territori de Catalunya, les Illes Balears i Andorra, elaborat per la xct el 2009, reflexa el creixement de l'interès per tenir cura de la terra amb 211.337 hectàrees custodiades el 2009 respecte a 147.482 hectàrees que constaven l'any 2007.

Els acords de custòdia també han augmentat, de 445 registrats l'any 2007 a 629 de l'any 2009, xifres que suposen l'augment del 42 % de convenis acordats tant en finques privades com públiques. Pel que fa a les entitats de custòdia, han passat de 68 a 74, fet que representa un increment del 10 % d'associacions interessades en cuidar o conservar el país. **A Catalunya, el nº d'acords inventariats al 2009 és de 441.**

Què és la Xarxa de Custòdia del Territori?

La Xarxa de Custòdia del Territori (xct*) és una organització sense ànim de lucre, constituïda el març de 2003, fruit de la convergència d'organitzacions i persones que veuen la necessitat d'impulsar el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori al nostre país.

L'octubre de 2006 és declarada d'Utilitat Pública (ordre INT/3558/2006 del 26 d'octubre) i forma part de la Guia 2010 de la Transparència i les Bones Pràctiques de les ONG de Fundació Lealtad.

La xct és una organització de caràcter tècnic i divulgatiu que facilita informació, formació, qualitat, assessorament i suport, recerca, impuls i difusió en favor de la custòdia del territori.

La missió de la xct és treballar amb entitats de custòdia, institucions, empreses i persones per impulsar la custòdia del territori com a estratègia de conservació i gestió responsable del territori i la seva biodiversitat.

La xct creu en la necessitat i en l'oportunitat de capacitar la societat civil perquè pugui tenir un paper actiu i directe en la conservació del territori.

La Xarxa de Custòdia del Territori compta amb el suport regular de: Departament de Territori i Sostenibilitat - Generalitat de Catalunya · Obra Social de Catalunya Caixa · Universitat de Vic · I organitzacions i persones membres de la xct.

Objectius de la Xarxa de Custòdia del Territori

1. Difondre, fomentar i impulsar la custòdia del territori en l'àmbit social, econòmic i institucional.
2. Donar suport i servei tot formant, informant i treballant amb les entitats i la resta d'agents implicats en la custòdia del territori.
3. Desenvolupar la custòdia del territori, amb recerca i recolzament a iniciatives innovadores.
4. Potenciar el treball en xarxa de les organitzacions membres.

Membres de la Xarxa de Custòdia del Territori

Els **membres** de la xct són entitats i institucions públiques i privades de tota mena: associacions, fundacions, ajuntaments, consorcis, empreses, centre universitaris i de recerca, etc. En menor mesura, la xct integra també persones individuals.

[Actualment la xct té 166 membres.](#)

http://www.xct.cat/mm/file/xct/110610_llistat%20membres.pdf

Més informació a:

www.viulaterracat - www.custodiaterritori.org -
www.xct.cat

***xct**: persones que tenen cura de la terra

Si voleu més informació de la campanya '10 maneres de viure la terra', del web viulaterre.cat, de la xct o bé voleu contactar amb entitats de custòdia, conèixer quines iniciatives s'estan portant a terme a la vostra comarca, quins valors es protegeixen, quina és la opció jurídica més utilitzada, o qualsevol altra cosa, no dubteu en posar-vos en contacte amb **l'Anna Subirana (93 886 61 35 · 605.56.11.97 · asubirana@custodiaterritori.org)** i us ajudarem a resoldre totes les vostres qüestions.